

Sygn. akt VIII C 2335/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 14 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2019 roku w Ł.

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. we W.

przeciwko K. B.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. we W. kwotę 1.466,42 zł (jeden tysiąc czterysta sześćdziesiąt sześć złotych czterdzieści dwa grosze) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od kwoty 876,01 zł (osiemset siedemdziesiąt sześć złotych jeden grosz) od dnia 13 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. zasądza od pozwanego K. B. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. we W. kwotę 71,60 zł (siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 2335/18

UZASADNIENIE

W dniu 17 lipca 2013 roku powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna we W. wytoczył przeciwko pozwanemu K. B. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 1.571,42 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 876,01 zł od dnia 13 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 10 kwietnia 2008 roku udzielił K. B. kredytu nr (...), na podstawie którego pozwany otrzymał limit w wysokości 1.400 zł. Pozwany zobowiązał się do jego spłaty zgodnie z comiesięcznymi wyciągami, lecz pomimo wezwań i monitów nie wywiązał się z obowiązku spłaty należności. Na dochodzoną pozwem należność składają się następujące kwoty: 876,01 zł z tytułu należności głównej, 310,79 zł z tytułu odsetek naliczonych za okres od dnia 10 kwietnia 2008 roku do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku oraz 384,62 zł z tytułu kosztów, opłat i prowizji.

(pozew k. 2-3)

Postanowieniem z dnia 9 września 2013 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

(postanowienie k. 4 v.)

W piśmie z dnia 11 października 2013 r. powód podtrzymał żądanie pozwu. W uzasadnieniu pisma strona powodowa wyjaśniła od jakich kwot i za jakie okresy naliczyła odsetki w kwocie 310,79 zł. Poza tym powód wskazał, że suma odsetek naliczonych do dnia 12 czerwca 2013 r. wynosi 1.109,35 zł i podlega pomniejszeniu o sumę odsetek zapłaconych w kwocie 798,56 zł, co dało właśnie kwotę 310,79 zł dochodzoną pozvem tytułem odsetek. Dodatkowo strona powodowa podała, że koszty z tytułu opłat i prowizji w wysokości 384,62 zł wynikają bezpośrednio z umowy kredytu, a podpisując umowę pozwany zapoznał się z treścią tabeli opłat i prowizji oraz otrzymał pełny jej tekst. W tabeli zawartej w piśmie powód wskazał za jakie czynności windykacyjne, kiedy dokonane i w jakiej jednostkowej wysokości, obciążył K. B. kwotą 384,62 zł.

(pismo procesowe powoda k. 6- 7, pozew złożony na urzędowym formularzu k. 8- 9)

W dniu 17 października 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wydał nakaz zapłaty, którym nakazał, aby pozwany zapłacił na rzecz powoda dochodzoną pozvem kwotę wraz z umownymi odsetkami oraz koszty procesu.

(nakaz zapłaty k. 33)

Od powyższego orzeczenia K. B. złożył sprzeciw, którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości. Pozwany zakwestionował roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i wysokości. Ponadto K. B. podniósł zarzut przedawnienia wskazując na 3 letni termin.

(sprzeciw k. 44- 45)

Na rozprawie w dniu 31 maja 2019 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

(protokół rozprawy k. 63- 64)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 kwietnia 2008 roku K. B. zawarł z (...) Bank Spółka Akcyjna we W. umowę o przyznanie limitu kredytowego nr (...) i umowę o wydanie i korzystanie z karty kredytowej T. M. nr (...). Na podstawie umowy bank przyznał pozwanemu limit kredytowy do kwoty 1.400 zł, dla którego korzystania otworzył i prowadził rachunek kredytowy. Spłata limitu kredytowego miała następować w okresach miesięcznych poprzez dokonywanie spłat na rachunek wskazany w umowie, których wysokość oraz termin będą określone w wyciągu z rachunku generowanego 14 dnia miesiąca. Brak wymaganej spłaty minimalnej w terminie określonym na wyciągu powodował naliczenie odsetek od kapitału przeterminowanego i stanowił podstawę do wszczęcia działań interwencyjnych związanych z dochodzeniem spłaty zobowiązań. Stopa odsetek od zadłużenia przeterminowanego była zmienna i wynosiła czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Tabela Opłat i Prowizji stanowiła integralną część przedmiotowej umowy w postaci załącznika nr 1.

(umowa o przyznanie limitu kredytowego k. 16, załącznik nr 1 k. 17 v., regulamin przyznawania i korzystania z limitu kredytowego k. 23- 25, tabela opłat i prowizji k. 27- 29, zeznania pozwanego k. 64)

Pozwany nie wywiązał się z warunków umowy i nie dokonywał wymaganej spłaty kredytu w kwotach i terminach wskazanych w wyciągach z rachunku, doprowadzając do powstania zadłużenia.

(wydruk operacji wykonanych na rachunku k. 19- 22)

Pismem z dnia 11 kwietnia 2013 roku powód wypowiedział umowę o przyznanie limitu kredytowego i wydanie i korzystanie z karty kredytowej T. M. nr (...) z dnia 10 kwietnia 2008 r. z powodu braku wymaganej spłaty minimalnej przez okres co najmniej 2 miesięcy, z 30 dniowym okresem wypowiedzenia. Jako należność z tytułu kapitału powód wskazał kwotę 876,01 zł.

(wypowiedzenie umowy o limit kredytowy i kartę k. 26, potwierdzenie odbioru k. 30 A, zeznania pozwanego k. 64)

W wyciągu z ksiąg banku z dnia 12 czerwca 2013 roku powód określił wysokość zobowiązania pozwanego na łączną kwotę 1.571,42 zł.

(wyciąg z ksiąg banku k. 18)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony, a także na podstawie zeznań K. B..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w znacznej części.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził od K. B. zapłaty kwoty 1.571,42 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 876,01 zł od dnia 13 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty, tytułem zobowiązania wynikającego z zawartej w dniu 10 kwietnia 2008 roku umowy o przyznanie limitu kredytowego nr (...) i umowy o wydanie i korzystanie z karty kredytowej T. M. o tym samym numerze. Na dochodzoną pozew należność składają się 876,01 zł z tytułu należności głównej, 310,79 zł z tytułu odsetek naliczonych za okres do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku oraz 384,62 zł z tytułu kosztów, opłat i prowizji. Pozwany kwestionował powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości. W sprzeczności od nakazu zapłaty K. B. kwestionował fakt zawarcia przedmiotowej umowy kredytu, jednak zeznając na rozprawie pozwany potwierdził okoliczność podpisania umowy w hipermarkecie T., jak również potwierdził złożenie własnoręcznych podpisów na okazanej mu umowie o przyznanie limitu kredytowego nr (...) i umowie o wydanie i korzystanie z karty kredytowej T. M. o tym samym numerze. Wobec złożenia powyższej umowy kredytu oraz wskazanej treści zeznań K. B., Sąd uznał twierdzenia powoda o zawarciu z pozwanym w dniu 10 kwietnia 2008 roku umowy bankowej, za niesporne. Co więcej strona powodowa nie tylko wykazała okoliczność istnienia zobowiązania pozwanego, ale przedstawiając zestawienie operacji na rachunku, również jego wysokość. W przeciwieństwie do strony powodowej, K. B. nie podolał ciężącemu na nim obowiązкови udowodnienia okoliczności, na którą się powoływał, a mianowicie spełnienia świadczenia. Zeznając na rozprawie pozwany wskazał, że spłacił zaciągnięty kredyt, potwierdzając jednocześnie, że otrzymał wypowiedzenie umowy. Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. W przedmiotowej sprawie to pozwany winien udowodnić, że spełnił świadczenie w opisanej pozew wysokości. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Wskazać przy tym należy, że obowiązujące przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazują stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzecznie).

Niezasadny okazał się również podniesiony przez K. B. zarzut przedawnienia roszczenia. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (art. 117 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Roszczenia dochodzone niniejszym powództwem bez wątpienia są roszczeniami majątkowymi przysługującymi przeciwko konsumentowi, wynikającymi z umowy o przyznanie limitu kredytowego i umowy o wydanie i korzystanie z karty kredytowej. Pozwany podnosił, że roszczenia objęte pozwem, jako związane z działalnością gospodarczą powoda, ulegną przedawnieniu z upływem 3 lat. Jednak faktycznie zastosowanie znajdzie przepis szczególny przewidujący krótszy, dwuletni okres przedawnienia roszczenia. Zgodnie z art. 6 ustawy z 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, która znajdzie zastosowanie do umowy łączącej strony, roszczenia z tytułu umowy o elektroniczny instrument płatniczy przedawniają się z upływem 2 lat. Co prawda wymieniona ustawa została już uchylona, ale obowiązywała do dnia 7 października 2013 r., czyli w całym okresie obowiązywania umowy łączącej strony. W związku z tym nie ulega wątpliwości, że do roszczeń objętych pozwem znajdzie zastosowanie właśnie 2 letni termin przedawnienia przewidziany w art. 6 ustawy

z 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, skoro strona powodowa dochodzi zapłaty na podstawie umowy o wydanie i korzystanie z karty kredytowej.

Początkiem biegu terminu przedawnienia jest chwila wymagalności roszczenia. W przedmiotowej sprawie powód nie określił daty wymagalności roszczenia, jednak przedstawił dowód z dokumentu stanowiącego wypowiedzenie umowy kredytu. Należy w tym miejscu przypomnieć, że pismem z dnia 11 kwietnia 2013 roku powód wypowiedział umowę o przyznanie limitu kredytowego i wydanie i korzystanie z karty kredytowej T. M. nr (...) z dnia 10 kwietnia 2008 r. z powodu braku wymaganej spłaty minimalnej przez okres co najmniej 2 miesiące, z 30 dniowym okresem wypowiedzenia. Powyższe pismo K. B. odebrał w dniu 18 kwietnia 2013 r. Zatem od tej daty należy liczyć 30 dniowy okres wypowiedzenia, który upłynął w dniu 18 maja 2013 r., wobec czego roszczenie dochodzone pozwem stało się wymagalne od następnego dnia.

Zgodnie z art. 123 § 1 kc bieg przedawnienia przerywa się:

- 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
- 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;
- 3) przez wszczęcie mediacji. Uwzględniając przywołaną powyżej datę wymagalności roszczeń, za niesporne uznać należy, że w dniu wytoczenia powództwa – 17 lipca 2013 roku – roszczenia powoda nie były przedawnione.

Dodatkowo w przypadku dochodzonej pozwem kwoty 310,79 zł z tytułu odsetek naliczonych za okres od dnia 10 kwietnia 2008 roku do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku, czyli do dnia 12 czerwca 2013 r., należy zwrócić uwagę, że faktycznie strona powodowa dochodziła zapłaty za krótszy okres przed wytoczeniem powództwa, gdyż jak wynika z treści pisma pełnomocnika powoda z 11 października 2013 r. oraz zawartej w treści pisma tabeli, suma odsetek naliczonych od początku trwania umowy, czyli od dnia 10 kwietnia 2008 r. do dnia 12 czerwca 2013 r., wynosiła 1.109,35 zł. Na poczet tej kwoty powód zaliczył wpłaty dokonane przez pozwanego w łącznej kwocie 798,56 zł, co dało dochodzoną pozwem kwotę z tytułu odsetek w wysokości 310,79 zł. Ponadto z przedstawionego przez stronę powodową wyciągu operacji wykonanych na rachunku wynika, że od początku trwania umowy do dnia 16 grudnia 2011 r. K. B. dokonywał regularnych wpłat na rachunek bankowy wskazany w łączącej strony umowie. W ten sposób niewątpliwie pozwany dokonywał uznania roszczenia, co za każdym razem doprowadzało do przerwania biegu przedawnienia zarówno w zakresie należności głównej, jak i odsetek umownych.

Skoro więc pozwany otrzymał kredyt, z którego skorzystał i zobowiązał się do jego terminowej spłaty wraz z odsetkami, którego to obowiązku nie dotrzymał, powód miał prawo żądać od pozwanego spłaty zaległości, na którą złożyły się niespłacony kapitał- 876,01 zł oraz skapitalizowane odsetki naliczone za okres do dnia 12 czerwca 2013 r. (data wystawienia wyciągu z ksiąg banku) w kwocie 310,79 zł.

Strona powodowa dochodziła w przedmiotowej sprawie od pozwanego także kwoty 384,62 zł tytułem tzw. kosztów opłat i prowizji. Wysokość i rodzaj poszczególnych opłat i prowizji strona powodowa dokładnie wskazała w piśmie z dnia 11 października 2013 r. Wskazane powyżej opłaty, w tym opłata za upomnienia listowne, zostały zastrzeżone w zawartej przez strony umowie oraz stanowiącej załącznik do umowy Tabeli Opłat i Prowizji, jako obciążające pozwanego w razie niewykonania umowy przez kredytobiorcę. W ocenie Sądu powyższy zapis umowy, w części dotyczącej opłat za upomnienia listowne, jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako taki – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie zakreśla granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności wierzyciela w postaci tzw. opłat za czynności upominawczo-windykacyjne, należy przyjąć, że postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takich opłat nie były z pozwanym jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanego, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Przedmiotowa umowa kredytu została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Pozwany jako kredytobiorca nie miał rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, które zostały mu narzucone przez kredytodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienia umowne o opłatach za działania windykacyjne zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanemu jako konsumentowi przez kontrahenta. Postanowienie umowne kształtuje określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłat, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzegają na wypadek uchybienia zasadom i terminowi spłat dodatkowe opłaty w stałej wygórowanej wysokości.

W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy. Poza tym powód nie udowodnił wysokości roszczenia z tytułu opłat za działania windykacyjne. Poza tabelą zawartą w piśmie z dnia 11 października 2013 r. strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających wykonanie czynności windykacyjnych. Dlatego też Sąd oddalił powództwo w zakresie kwoty 105 zł stanowiącej sumę siedmiu opłat za upomnienie listowne po 15 zł każda.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Jeżeli zaś stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe; jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art. 481 § 2 k.c.). Zgodnie z zawartą umową kredytu, od przeterminowanego kapitału kredytodawca mógł domagać się zapłaty odsetek według stopy stanowiącej równowartość czterokrotności bieżącej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, z ograniczeniem wynikającym z wysokości odsetek maksymalnych obowiązujących od 1 stycznia 2016 roku. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki umowne od kwoty 876,01 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, przy czym od 1 stycznia 2016 roku nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym, od dnia 13 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c., gdyż strona powodowa wygrała sprawę w przeszło 93 % i dlatego należy się jej zwrot kosztów procesu w całości. Na koszty poniesione przez stronę powodową w łącznej wysokości 71,60 zł złożyły się: opłata od pozwu- 30 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa- 17 zł i opłata notarialna tytułem potwierdzenia za zgodność odpisu pełnego KRS powoda- 24,60 zł. Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 71,60 zł.

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.